

Xocolata - *iChocolate*

Que arrugat que ha quedat! Estiro l'embolcall blau i miro d'allisar-lo amb els dits, amb molt de compte. Sense voler, llegeixo i rellegeixo amb el cap als múvols les cinc lletres amb retolador negre permanent:

LUV U.R.

Ell sabia con m'arriba a agradar la xocolata; de vegades. La xocolata i el futbol. Però sobretot ell. Ell m'agradava tant...

LUV U.R.

*Makhulu** recolza la mà rugosa i calenta sobre el meu muscle:

—Jabu, has de menjar alguna cosa. Dubto que ell hagués volgut que passessis gana i et debilitessis. No ho hauria permès.

L'àvia és tan gran... Ningú no ho sap amb exactitud. Ni tan sols ella mateixa. Vuitanta, noranta anys? Sempre té les mans calentes.

LUV U.R.

L'embolcall blau és de paper de plata, i encara brilla; d'una rajola de xocolata Cadbury, la cara, amb nous senceres. Me la va regalar ell. Va comprar la gran i li va costar més de vint rands*: una fortuna! En canvi, el retolador negre permanent no sé d'on el va treure. Potser li van deixar. Les altres tintes es corren sobre el paper de plata.

LUV U.R.

Tot i que no tenia mòbil, coneixia les abreviatures dels SMS millor que no pas jo. Ell només balbucejava un parell de paraules en xhosa* i jo no tenia ni idea de shona*. Però els dos en anglès ens

defenàvem de sobres. La nit que em va regalar la rajola de xocolata, se'm va acostar i em va xiuxiuejà una cosa a l'orella que al principi no vaig entendre.

Em feia pessigolles a l'orella i no vaig poder aguantar-me el riure.

—Què dius?

Però ell no estava preparat per a dir-ho en veu alta. Amb la seva mà forta sobre la meva galta, em va acostar novament cap a ell. Vaig notar el seu càlid alè i llavors, quan va tornar a xiuxiuejar-me per segon cop a l'orella «*Ndi-iakuthanda, Jabulile!*», em vaig adonar que parlava en el meu idioma; en devia haver après un parell de paraules pel seu compte, qui les hi havia ensenyat? Després es va apartar de mi, més del que calia, i em va mirar expectant.

—I doncs?

—Sí, jo també —vaig mussitar, insegura—. Déu n'hi do com progresses, no és gens fàcil de conjuguar!

Un verb que fins ara només l'havia sentit a la televisió; gairebé sempre en alguna pel·lícula romàntica massa cursi. A mi, ningú no m'havia dit

res així. Els altres nois eren imbècils i de vegades cridaven: «Vols fer un tomb amb mi, preciosa?» o «Vols que et faci un petonet?». Però des de l'altra vorera, com més lluny millor, perquè tot el món ho sentís. Més que res es tractava d'això, de res més; era l'únic que els importava.

Ell volia que només ho sentís jo: *Ndi-iakuthanda* (t'estimo). Una cosa que costa de dir, a part de com es conjugui. En qualsevol llengua, crec. Almenys quan es diu de debò.

Quan miro les lletres escrites sobre l'embolcall blau sento novament la seva veu, com si la recuperés de l'oblit. Ja li estava canviant, la veu, tot i que amb prou feines era uns mesos més gran que jo. Acabava de fer quinze anys. De vegades se li trencava i li sortia veu d'espiguet, com la d'un nen, encara que gairebé sempre sonava greu i masculina. Però no de noi jove sinó d'home. De tant en tant una mica ronca, llavors gargamellejava. La seva veu era un bàlsam per a la meva oïda, em tranquil·litzava com cap altra cosa en el món.

LUV U., escrit en lletres majúscules, ben grans i negres.

Love you.

I la R., el seu nom: Romeo.

Se'm va escapar el riure el primer cop que li vaig sentir dir: «Romeo i Julieta!».

—Tant de bo fos per això —va afegir-hi ell després, també enmig d'un atac de riure—, però dubto que el meu pare sabés qui era Shakespeare. El feien tornar boig els cotxes, sobretot els cars, els d'importació. El seu favorit, amb diferència, era un cotxe de curses italià que va veure a Harare en certa ocasió, mentre visitava el seu germà gran: un Alfa Romeo. Si fos noia probablement m'hauria dit Alfa... I el teu? —preguntà de sobte, encuriósit—, què significa Jabulile?

—El va triar *makhulu*; va ser ella qui em va criar. La meva mare va morir en el part. Va ser un cop dur, imagina't que tristos estaven tots. L'àvia explica de mi que ja de bebè sempre mirava de fer-los riure. Una cria de dos mesos es va convertir en la *show woman* de la família; o una cosa

semblant. Jabulile significa: la que fa feliços els altres.

El Romeo va somriure amb picardia.

—La teva àvia té raó! T'imagino perfectament treballant en un circ.

—Ah, sí? Com a pallassa entre número i número o què? —vaig replicar, molesta.

Ell es va desdir de seguida.

—No, no, em referia com a cantant o ballarina, trapeçista! Amb un d'aquests vestits tan curts...

—A tu et falta un bull! —el vaig interrompre, sense parar de riure—. En tot cas, boxeadora, així deixaria KO tots els homes; o no, millor, lluitaria contra els lleons.

Això va semblar persuadir-lo; es va donar per vençut.

—D'acord, oblidem-ho... Jabulile, ets la primera persona que em fa tan feliç; també a mi —va afegir-hi de sobte.

Gairebé sempre ens veiem a la nit. Després de l'entrenament, m'acostava al seu refugi clandestí. Ningú no coneixia el nostre amagatall. Llavors jo encara jugava al futbol. Al primer equip femení de

la història del nostre *township*. I no ho feia malament, era bona; des de feia un parell de setmanes, de fet jugava com a centrecampista.

Després d'aquella terrible nit no he tornat a trepitjar un camp de futbol; ni per veure un partit ni per a entrenar. No menjo i només bec un xarrup d'aigua de tant en tant. Ja no faig felicitat ningú.

No trobo una raó per a continuar vivint. Sense ell.

Tot va passar fa uns dies. Encara puc sentir com cridava el meu nom. Encara recordo l'olor de suor sobre la seva pell, després d'un dia llarg de feina a l'empresa de construcció. El veig coixejar davant meu; la seqüela d'una poliomielitis que va patir de petit. Podria descriure amb detall cada una de les seves abraçades; el tacte, la pressió dels seus braços. Aquella proximitat, fermesa i calidesa.

Tot i que només tinc tretze anys, sóc una noia forta; així i tot, mai no m'havia sentit tan segura i protegida com amb ell. Em recordava una mica l'àvia, quan em ficava al llit de petita. Llavors, també pensava: «Estic salvada, puc dormir tranquil·la: no estic sola».

Tan segura... Fins aquella nit.

Pràcticament no sembla que hagin quedat seqüeles del que va succeir. Altre cop, regnen la pau i l'ordre al nostre *township*. Els carrers tornen a estar nets i endreçats; gairebé. Amb prou feines queden periodistes. Només la policia continua patrullant la zona amb regularitat, sobretot a les nits. Han apilat les restes carbonitzades de les cabanes incendiades a la sortida de la carretera, just al costat de la parada del taxi col·lectiu. Tan de bo fos possible obviar aquest abocador i la pudor de cremat que desprèn; per un instant, creure que tot ha estat un malson.

I les víctimes? Han desaparegut sense deixar rastre. Totes; vives i mortes. De moment. Corren rumors que han traslladat els supervivents a un camp de refugiats de la costa. A l'estiu, allí solen muntar un míser campament que com a molt té un parell de latrines rudimentàries. Un total de dos mil nens, dones i homes. Expedits i despatxats en camions com bestiar, sense cap mirament. Procedents del nostre *township* i també d'altres.

El camp de refugiats té un nom bonic, afrikaans de Soetwater: Aigua dolça. A part del nom, poc o res té de dolç. És un lloc inhòspit, exposat a les inclemències del temps, en què ara, en ple hivern, ni tan sols a un gos se li acudiria vagarejar per allí. De vegades la violència dels temporals arrossega grans masses d'aigua escumosa terra endins que cobreixen el terreny amb una freda i humida crosta de salnitre.

Donaria el que fos, la meua vida, a fi que ell es trobés allí; si més no ell. Llavors, encara que fos l'última cosa que fes, li portaria menjar; sense importar el que digués el meu pare. I mantes. I planejaríem junts la nostra fugida. El seu retorn a la llar, la nostra llar. O me n'aniria amb ell al seu país, a Zimbabwe*. L'amor mou muntanyes. Quan estàs enamorat, la resta no importa; sempre que no estiguis sol...

Així estic ara, asseguda davant de la *spazashop** del meu pare: *Supa-Cash*. El nom gairebé no es distingeix en el gran cartell blanc i vermell de Coca-cola, bastant esventrat, que penja sobre la porta d'entrada. Ja no porto l'embenat, n'hi ha prou amb

una tireta petita sobre el clatell per a cobrir el lloc on em va tocar la pedrada.

Dins de la botiga fosca, la veu imperiosa del meu pare em demana:

—Yiza, vine, encara has d'escombrar, no puc ocupar-me de tot!

Jo ni contesto. En circumstàncies normals ja hauria sortit fet una fúria i m'hauria cridat o estirat dels cabells. Des d'aquella nit, tanmateix, em deixa fer i desfer al meu caprici. Només parlem l'indispensable.

Al Lonwabo, el meu germà gran, ni tan sols li dirigeixo la paraula. Mai no el perdonaré. Ell hi va ser aquella nit. I tant m'és que al final li agafessin cagarrines i se'n penedís, va ser ell qui va incitar els seus amics. Només de veure'l em poso malaalta.

L'única que em queda és *makhulu*; és asseguda aquí, al meu costat, sobre el banc coix de fusta que hi ha a l'entrada de la botiga del meu pare. Manté el silenci, els seus cabells blanquinosos resplendeixen platejats a la daurada llum del capvespre.

—Mira —diu, així que el sol desapareix darrere de la casa de davant i bufa una brisa nocturna fresca—. Pren, això és per a tu.

És un quadern gruixut amb tapes d'hule negre sense estrenar; les pàgines estan en blanc: ni una paraula, res. Em recorda els quaderns de l'escola. La miro amb gest interrogatiu quan el deixa sobre la meva mà, com un tresor.

—Perquè hi guardis l'embolcall de xocolata —m'explica amb la seva veu profunda, mentre s'encén una pipa de canya llarga i fa unes quantes xuclades, fins a assegurar-se que ha pres—. I tot allò que no vulguis oblidar, m'imagino que moltes coses...

Sempre porto a sobre l'embolcall blau; a tot arreu. Mai no me'n separo. Ni tan sols a la nit; em tranquil·litza saber que és sota el coixí. Durant el dia, plego la seva declaració d'amor fins que em cap a la butxaca de darrere dels pantalons texans. És l'únic record palpable, i per tant real, que encara em queda d'ell.

La resta continua dintre meu, molt, molt endins. Potser enterrat.